

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे- २०२२

तृतीय वर्ष

सत्र - ५

विषय:-औद्योगिक समाजशास्त्र (भाग-१) (SC - 502)

D
Batch - 2016-19)

दिनांक : २८/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)
- १.१ औद्योगिक समाजशास्त्र म्हणजे काय? औद्योगिक समाजशास्त्राची व्याप्ती लिहा.
  - १.२ रेखांकीत संघटनेचे फायदे-तोटे लिहा.
  - १.३ औद्योगिक संघटनेचे प्रकार लिहा.
  - १.४ कामगाराच्या भूमिकेवर येणारे ताण विशद करा.
  - १.५ संघटनेचे सिध्दांत व त्याच्या तत्वांवर स्पष्टीकरण द्या.
  - १.६ हॉथॉर्न प्रयोगातील प्रकाशयोजना प्रयोगावर टिपण तयार करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)
- २.१ औद्योगिक व्यवस्थापनातील स्तर रचना लिहा.
  - २.२ कार्यकारी संघटनेचे फायदे स्पष्ट करा.
  - २.३ अधिकारी तंत्राची वैशिष्ट्ये लिहा.
  - २.४ कार्यकारीच्या आकांक्षा स्पष्ट करा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)
- ३.१ समिती संघटना
  - ३.२ फोरमनची कार्ये
  - ३.३ मास्लो यांची गरजांची श्रेणी रचना
  - ३.४ कामगाराच्या भूमिकेची सामाजिक बाजू लिहा.

Translation in English

Sub: Industrial Sociology (Part-I) (SC-502)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1.1 What is Industrial Sociology? Write scope of Industrial Sociology.
- 1.2 Explain the merits and demerits of line organization.
- 1.3 Write types of Industrial organization.
- 1.4 Describe about upcoming tension on the role of a worker.
- 1.5 Briefly describe on principles of organization and its characteristics.
- 1.6 Prepare a brief note on illumination experiment in Hawthorns Experiment.

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 2.1 Explain levels of Industrial Management.
- 2.2 Explain on merits of functional organization.
- 2.3 Write characteristics of Industrial Bureaucracy.
- 2.4 Illustrate on the desires of executives.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Committee organization
  - 3.2 Functions of forman
  - 3.3 Maslow's need hierarchy
  - 3.4 Explain social aspects of workers role.
-